РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 15-го лютого 1917. Ч. 19. — VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, February 15, 1917. No. 19.

ВІДНОСИНИ З НІМЕЧЧИНОЮ ЗАОСТРЮЮТЬ СЯ.

Гінденбурґ є вже приготований до великого весняного наступу.

Анґлійський 12.000-тоновий корабель „Афрік" на дні моря.

ЗА 13 ДНІВ БЛЬОКАДИ ЗАТОПЛЕНО 93 КОРАБЛІВ НА 200.000 ТОН.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ І НІМЕЧЧИНА:

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ ХОЧУТЬ ВЕСТИ НОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ З НІМЕЧЧИНОЮ В СПРАВІ БЛЬОКАДИ.

ВАШИНҐТОН, 12. лютого. — **Швайцарський посол, др. Ріттер, предложив в департаменті для заграничних справ у Вашінґтоні заяву німецького правительства, що воно готове розпочати переговори щодо евентуальної зміни воєнних операцій на мори зглядом кораблів невтральних держав, однак під услівєм, що бльокада, проголошена проти Анґлії, буде без ніякої зміни дальше продовжати ся.**

Американське правительство дало відмовну відповідь. Воно заявило у своїй відповіди, що як довго Німеччина не зложить заяви, що буде придержувати ся приречень, зроблених Америції в нотї з дня 4. мая 1916 р., так довго американське правительство не може вдавати ся в жадні переговори з Німеччиною.

НОТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ В СПРАВІ УВІЛЬНЕНЯ АМЕРИКАНЦІВ.

ВАШИНҐТОН, 13. лютого. — **Департамент для заграничних справ переслав через швайцарського посла, який заступає тепер інтереси Німеччини, до німецького правительства ноту, в якій домаґає ся увільненя американських моряків, котрих привезено до Німеччини на зловленім анґлійськім кораблі „Яровдейл".**

Німецькі військові власти держать згаданих американських моряків в таборі полонених.

ВІДЇЗД НІМЕЦЬКОГО ПОСЛА З АМЕРИКИ.

ВАШИНҐТОН, 14. лютого. — Вчера в почи німецький посол відїхав окремим поїздом до Ню Йорку враз з особами, які належали до дипльоматичного штабу німецького.

О год. 2-гій пополудни відїде з Ню Йорку кораблем „Фрідрік VIII." до Німеччини. Разом з ним відїзджає також поверх 200 осіб, які повнили службу при німецькім посольстві і конзулятах в Злучених Державах.

Велике число поліції і тайних аґенцтів вже від двох днів стережуть доків і корабля, яким німецький посол має відїхати.

—o—

ПРЕЗИДЕНТ МЕКСИКА, ҐЕН. КАРАНЦА, ВИСЛАВ НОТУ ДО НЕВТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНҐТОН, 13. лютого. — **Мексиканське правительство переслало ноту до всіх невтральних держав, взиваючи, аби вони заховали повну невтральність супроти воюючих держав і здержали для них висилку воєнних матеріялів.**

В урядових кругах ходить вістка, що отся заява мексиканського правительства може легко довести до війни між Анґлією і Мексиком. Анґлія одержувала майже виключно з Мексика нафтову ропу, яка є їй потрібна до опалюваня кораблів. Анґлійське правительство носить ся тому з гадкою, силою заняти нафтові терени в Тампіко і обсадити їх своїми військами.

НА МОРИ:

ВІД ПОЧАТКУ БЛЬОКАДИ ЗАТОПЛЕНО 93 КОРАБЛЇ НА 202.141 ТОН.

На підставі дотеперішних анґлійських звітів успіхи німецької бльокади представляють ся як слідує:

Від 1. до 11. лютого затоплено	84 кораблів на	187.995 тон.
Дня 12. лютого затоплено	5 кораблів на	8.361 тон.
Дня 13. лютого затоплено	4 кораблї на	14.146 тон.
Разом затоплено від початку бльокади	**93 кораблів на**	**202.141 тон.**

В 12-ТІМ ДНИ БЛЬОКАДИ ЗАТОПЛЕНО 5 КОРАБЛІВ НА 8.361 ТОН.

ЛОНДОН, 12. лютого. — В области бльокади впали жертвою підводних лодок отсі кораблї:

„Нідерлі", 4.227 тон, анґлійський;
„Лайсія", 2.715 тон, анґлійський;
„Аґіос Спірідіон", 768 тон, грецький;
„Волтер", 409 тон, анґлійський;
„Олівія", 242 тон, анґлійський.

Разом 5 кораблів на 8.361 тон.

В 13-ТІМ ДНИ БЛЬОКАДИ ЗАТОПЛЕНО 4 КОРАБЛЇ НА 14.146 ТОН.

ЛОНДОН, 13. лютого. — В протягу нинїшного дня німецькі підводні лодки затопили отсі кораблї:

„Афрік", 11.999 тон, анґлійський;
„Форленд", 1.960 тон, анґлійський;
„Аза", 187 тон, анґлійський;
„Вест", ? тон, норвеський.

Разом 4 кораблї на 14.146 тон.

АНҐЛІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „АФРІК" (12.000 ТОН) НА ДНЇ МОРЯ.

ЛОНДОН, 13. лютого. — **Найбільший в сьвіті товаровий корабель „Афрік" упав нинї жертвою німецьких підводних лодок.**

„Афрік" се найбільший корабель, який затопили Німці від дня проголошеня бльокади. Дотепер з більших товарових кораблів впали жертвою німецьких лодок „Каліфорнія" (8.662 тон) і „Порт Аділейд" (8.100 тон).

Корабель „Афрік" стояв у службі анґлійського правительства на лінії між Ліверпулем (в Анґлії) й Австралією.

Підчас торпедованя сего корабля згинуло 5 осіб. 17 осіб зі залоги корабля досі не віднайдено.

—o—

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НА СХІДНІМ ФРОНТІ ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ ОЖИВЛЕНІ.

БЕРЛІН, 12. лютого. — На східнім фронті воєнні операції стають з кождим днем щораз більше оживлені. Майже на цілім фронті відбуває ся оживлена перестрілка гармат. Патрулї переводять часто успішні напади.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА: Напади наших передних відділів над Двиною і на захід від Луцка в околиці Кіселина були вповні успішні. Коло Кіселина наші війска полонили двох російських офіцирів і 40 саладтів враз з одним машиновим крісом.

„АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА: В горах, по обох сторонах долини ріки Путна і Ойтуз, прийшло до оживленої перестрілки між патрулями.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Над долішним Серетом і над Дунаєм відбуває ся сильна перестрілка гармат".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ:

ПЕТРОҐРАД, 12. лютого. — Урядовий російський рапорт звучить:

„НА ПІВНОЧИ: На північний схід від Сморґоня наша патруля, неспостережена неприятелем, перетяла дротяні перегороди і зробила успішний напад, здобуваючи один машиновий кріс.

„НА ВОЛИНИ: Коло Михайлівки, 6½ милї на північ від Кіселина, неприятельська компанія, користаючи зі снїжної заверухи, вдерла ся до наших передних окопів. При помочи одержаних скріплень вдало ся однак напад неприятеля відбити.

„В ГАЛИЧИНІ: На полудне від Галича неприятель в силї одного батальона перейшов по леді Днїстер і напав на наші патрулї. Наші патрулї були приневолені уступити назад. Але опісля надійшли скріпленя і при помочи протинападу змушено неприятеля до відвороту.

„В РУМУНІЇ: В Карпатах, над рікою Путною, над Серетом і здовж Дунаю панує спокій".

ТРИ УСПІШНІ НАПАДИ. — 350 ПОЛОНЕНИХ І 9 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

БЕРЛІН, 13. лютого. — **На східнім фронті перевели вчера союзні війска в трох місцях успішні напади. На півночи взято підчас нападу 90 салдатів в полон, над рікою Путною 170 салдатів, а на македонськім фронті полонено 92 Італійців.**

Урядовий німецький звіт доносить:

„АРМІЯ ЛЕОПОЛЬДА: На полудне від озера Дресьвяти німецькі війска вдерли ся в передні окопи Москалів, повертаючи з 90 полоненими і одним машиновим крісом.

„Коло Звиженя над горішним Серетом (в околиці Залозець) відбито напад російських війск, переведений кількома батальонами.

„АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА: На полудне від долини ріки Путни (в Румунії) союзні війска здобули приступом сильно укріплене становище неприятеля. Притім полонено 168 салдатів і здобуто крім великої скількости ріжних воєнних матеріялів також 3 машинові кріси.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Здовж Серету і Дунаю відбуває ся лише перестрілка гармат.

„МАКЕДОНСЬКИЙ ФРОНТ: Над рікою Черною (в околиці Монастира) наші війска перевели по попереднім бомбардованю гарматами успішний напад на окопи неприятеля. Неприятельські становища і кілька таборів за боєвою лінією здобуто. Двох італійських офіцирів і 90 жовнірів взято в полон. Воєнна добича складаєть ся з 5 машинових крісів і 2 метавок. Втрати наших війск були дуже незначні".

ДИКА ГОСПОДАРКА МОСКАЛІВ В РУМУНІЇ.

БЕРЛІН, 12. лютого. — Російські війска, які допускали ся у сїй війни страшних варварств у східних Прусах і в Галичині, рабуючи і нищачи безпощадно все, що лише попало під їх руки, не лїпше поступали собі і в державі своєї союзниці, Румунії.

Як господарили дикі орди російські в Румунії, про се сьвідчить цікавий документ, який попав ся в руки німецьких властий після заняття Тульчі (в північній Добруджі, над Дунаєм).

Зі сего документу показуєть ся, що дня 17. падолиста 1916 р., директор банку в Бабадаґ, Като Апостолєзу, просив шефа поліції, аби він оцінив шкоди, заподіяні в банку російськими військами підчас їх відвороту і на будуче взяв банк у свою опіку, аби запобігти поновному грабленю Москалями.

РУМУНСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ЗАСУДЖЕНИЙ НА 5 ЛІТ ВЯЗНИЦІ.

ЛОНДОН, 9. лютого. — **З Ясів (Румунія) доносять, що військовий румунський суд засудив ґенерала Сочену, головного команданта румунської армії над рікою Арджес (де відбула ся головна битва перед здобутєм Німцями Букарешту) на втрату ранґи ґенерала і на 5 літ примусової праці у вязниці.**

Румунські власти виключили з дипльоматичної служби бувших послів у Відни і Царгороді за те, що вони не удали ся до Ясів, але позістали в містах, занятих військами неприятеля.

—o—

ГІНДЕНБУРҐ ВЖЕ ГОТОВИЙ ДО ВЕСНЯНИХ ОПЕРАЦІЙ.

БЕРНО (Швайцарія), 13. лютого. — Американський кореспондент Карло Акерман доносить:

В урядових і цивільних кругах не вірють в те, щоби участь Злучених Держав у війні могла мати хоч найменьший вплив на її вислід.

Гінденбурґ є тої гадки, що Німеччина виграє війну скорше, ніж Америка могла би взяти в ній чинну участь, коли би до війни між Америкою й Німеччиною дійсно мало прийти.

Коли американський посол відїхав з Берліна, військові німецькі власти поклика-ли з урльопу всіх військових, жовнірів і офіцирів, аби з кінцем місяця лютого ставили ся у своїх полках.

Видно з того, що Гінденбурґ вижидав догідної хвилї на переведене великого рішаючого удару своїм противникам і до неї вже належито приготовив ся.

Німецькі команданти є переконані, що ся хвиля є вже недалека. Після їх гадки побіда буде осягнена. До сего чимало причинить ся успішна бльокада і брак угля у Франції, що потягне за собою брак амуніції. А дальше німецькі команданти думають, що рішаючий удар і цілковитий успіх буде осягнений скорше, ніж Америка могла би дати поміч своїм союзникам.

Хоч німецька армія і фльота є приготовлені до евентуальної війни з Америкою, німецькі часописи взивають Американців до мира і домагають ся від німецької адміралїції, аби не топити кораблів з американськими подорожними. Однак сї змаганя, здаєть ся, остали безуспішні.

В останних трох місяцях німецька цензура була дуже строга. Кореспонденти не мали можности подати правдивого стану про відносини в Німеччині.

В Берлїні не можуть зрозуміти, длячого Злучені Держави досі не зірвали дипльоматичних зносин з Австро-Угорщиною. Рішенє щодо безоглядної бльокади при помочи підводних лодок запало на нараді в головній воєнній кватирі дня 27. січня (в день уродин цїсаря), в якій взяли участь крім инших також оба міністри для заграничних справ, німецький і австрійський. Опісля також австрійський цїсар запевнив, що вповні годить ся на сей крок Німеччини, і бере за нього рівнож повну відповідальність.

—o—

ЗМІНИ НА НАЧАЛЬНИХ СТАНОВИЩАХ В АВСТРІЙСЬКІЙ АРМІЇ.

АМСТЕРДАМ, 12. лютого. — Німецькі часописи доносять, що в австро-угорській армії мають наступити небаром важні зміни осіб на начальних військових становищах.

На місце теперішного міністра війни, барона Кробатіна, має війти до кабінету бувший міністер війни, ґенерал Авфенберґ.

Начальну команду над австро-угорською армією на місце арх. Фрідріха має обняти арх. Евген, командант союзних війск на італійськім фронті.

Команду над військами проти Італії має обняти особисто шеф австрійського ґенерального штабу, барон Гецендорф.

—o—

АЛЇЯНТИ ВТРАТИЛИ ВІД ПОЧАТКУ ВІЙНИ 1.002 ЛЇТАКІВ.

БЕРЛІН, 12. лютого. — **В часї від початку війни по конець січня сего року німецькі летуни і артилєрія знищили загалом 1.002 ворожих лїтаків.**

Крім того ушкоджено 1.700 лїтаків, роблячи їх неспосібними до дальшої битви. Сю шкоду оцінюють на 50 міліонів марок.

Урядові німецькі звіти виказують, що з кождим місяцем число знищених лїтаків постійно збільшаєть ся:

В рр. 1914 і 1915 знищено	163	лїтаків.
В 1916 році	784	„
В місяци січни 1917 р.	55	„
Разом від початку війни	1.002	лїтаків.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
1.25 per 6 months	на пів року $1.25
1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
3.25 per year	на рік $3.25
1.75 per 6 months	на пів року $1.75
1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: **SVOBODA**
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 478 Jersey City.

American Association of Foreign Language Newspapers — Membership Label

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся.

З біжучої хвилї.

Кореспондент „Дзенніка Звйонзкового" доносить про комунїкат Загальної Української Ради, який був поміщений у львівськім „Дїлї".

В комунїкатї між иншим говорить ся:

На зборах Загальної Української Ради на основі реферату, виголошеного д-ром К. Трильовським, постановлено затвердити ухвалу Української Боєвої Управи щодо відновленя леґіону Українських Січових Стрільців.

Знова в нарадах над теперішним внутрішним положенєм полїтичним Загальна Українська Рада постановила, в цїли зєднаня народних сил, дати почин до скликаня загально-народного зїзду, котрий має відбути ся в краю в як найкоротшім часї.

Склад зїзду має бути безпартійний, скличеть ся його однак в порозумінию між Загальною Українською Радою і українською репрезентацією парляментарною.

„Алїянти можуть числити на певну побіду над Нїмцями, — заявив американський капітан Барклей Ворбортон, який перед кількома днями повернув з Анґлїї до Ню Йорку — **коли би** Росія поставила 20-мілїонову армію проти нїмецьких союзників на східнім фронтї. Кидаючи таку велику армію проти союзних війск, Росія уможливилаб анґлїйським і француським війскам переломанє західного фронту і стала би спасителькою алїянтів. Думаю, що Росія має ще досить здорового людського матеріялу; розходить ся тут лише о достаточні засоби зорyженя і амунїциї".

Дивно звучать в устах Американця слова: **Росія яко спасителька алїянтів.** Росія, тюрма народів, звісна цїлому сьвітови з нечуваних насильств і диких варварств — має бути спасителькою алїянтів?

Як показуєть ся, Росія може спасти алїянтів, але на перешкодї стоїть лише одно, а іменно **коли би...** Коли би Росія поставила 20-мілїонів війска... Коли би було досить оружа... Коли би були достаточні засоби амунїциї...

Ой ті нещасні „коли би"!

„Провідники" українських „соціялїстів-інтернаціоналїстів" самі видно не знають, як називають ся вони і їх „товариші". Господин Гр. Семенко, „карманний проґресист" (так звуть його російські Українцї), пише в числї 6. „Робітника", що нїяких соціялїстів-інтернаціоналів нема, а є лише інтернаціоналїсти!

Тимчасом в тімсамім числї „Робітника" п. Ев. К—к уживає осьтакого висказу: „Таке завданє інтернаціонального соціялїзму"...

Як жеж дасть ся погодити сї два переченя двох „провідників соціялїстів-інтернаціоналїстів"?

Пригадуєть ся тут відома народна пословиця: Як звав, то звав, аби щось дав...

„Канадийський Русин", обговорюючи завданя ґазет, пише між иншим отсе:

Щодо ґазет, то в нас біда ще в тім, що не всї ті, котрі читають ґазету, дістають до рук таку, яку варта з пожитком читати. Читанє злих ґазет приносить людям більше шкоди нїж пожитку. Тимто у виборі і передплачуваню ґазет належить вперед когось мудрійшого зарадити ся, з якої саме ґазети можна мати добру духову поживу. Ґазети, хоч писані українською мовою, але відносять ся ворожо чи то до церковних і народних інтересів нашої суспільности, чи то виступають ворожо проти нашої віри, школи і мови, є наймитами наших ворогів, що за Юдин гріш хочуть нас винародовити і знищити. Таких ґазет нам треба стерегти ся і всїми можливими способами їх поборювати.

Топорища російської сокири підносять ся.

Перед кількома днями подали ми були в нашій часописи вістку, в якій говорило ся про пляни російського правительства зглядом Українцїв, котрі находять ся в нїмецькім і австрійськім полонї. 400.000 полонених Українцїв через два роки побирає науку в рідній мові і в ріднім дусї. Тому російське правительство, побоюючи ся, щоби сї національно осьвідомлені Українцї, повернувши по війнї до дому, не викликали на Українї грізної небезпеки, постановило сейчас по скінченю війни заслати їх впрост на Сибір і ними кольонїзувати тамошні околицї.

Праця над осьвідомленєм полонених Українцїв в нїмецьких і австрійських таборах спочиває в руках „Союза Визволеня України". Кромі кількох російських Українцїв бере участь у тій працї велике число галицьких Українцїв, а передівсїм учителї. Про працю „Союза Визволеня України" в таборах полонених Українцїв мали ми нагоду вже нераз давнїйше чути на основі вістий зі старокраєвих часописий і листів.

Зовсїм природно, що ся справа стала частим предметом ріжних напастий і клевет на „Союз Визволеня України" не лише зі сторони російської чорносотенної преси, але також і такої, котра хоче уходити за поступову.

Між иншими також і російський журнал „Современный Міръ" помістив довгу статю якогось швайцарського Москаля, І. Кіселева, який, описуючи відносини серед російських полонених в Нїмеччинї, намагаєть ся осьмішити працю „Союза Визволеня України". І. Кіселев мав написати сю статю на підставі оповідань російських салдатів, яким вдало ся втечи з нїмецького полону до Швайцарії.

І. Кіселев оповідає у своїй статї про сортованє російських полонених — окремо на Українцїв, на Поляків, Магомедан і т. д. і творенє для них окремих таборів. В тих нових таборах одержують полонені полїпшену їду і користують ся ріжними полекшами.

Оповідаючи про табор Українцїв в Раштадї, І. Кіселев пише:

„Тим, що вписали ся до „Союза Визволеня України", дають можність навчити ся ремесла, яке їм сподобаєть ся, брати участь в драматичнім кружку, в хорі, вчити ся грати на якімнебудь інструментї; їх надто пильно учать нїмецької мови, послїдними часами їх учать читати і писати, їм деколи читають відчити про садівництво, годівлю худоби і пчіл, про пасовиска і таке инше. Для вправ коло табору побудовано спеціяльні будинки. Зорґанїзованим все те представляєть ся яко пропаґанда за самостійною Україною під протекторатом австрійського і нїмецького цїсаря. Табор повний відповідної лїтератури...

„Пропаґанда в таборі все більше і більше зводить ся до конкретних справ і приймає нераз комічні форми. В таборі зорґанїзовано „Січ". Для членів сеї орґанїзації привезено 4.000 українських уніформів з часів гетьманів і „Січи". На зборах „Січи" на адресу „кацапів і московщини падають воєнні оклики".

У своїй статї І. Кіселев стараєть ся осьмішити працю „Союза Визволеня України", представляючи її шкідливою для російських Українцїв, бо в них вщіплюєть ся ненависть до Росії, і вони будуть бояти ся вертати з полону в рідний край, до своєї сїмї, до своїх дїтий; вони будуть бояти ся докорів зі сторони своїх родин, їм будуть привиджувати ся переслїдуваня зі сторони російських властий при повороті в рідний край. Одним словом, душевний спокій полонених зістав нарушений.

Що Кіселеву не до вподоби праця „Союза Визволеня України", що Кіселев національне осьвідомлюванє полонених Українцїв називає позбавлюванєм їх душевного спокою, сего можна надїяти ся не лише від Кіселева, але й від богато инших Москалїв, які в національнім осьвідомленю російських Українцїв добачують грозячу небезпеку для російської держави.

Російське правительство, як бачимо, трохи инакше розуміє „рабованє полоненим Українцям душевного спокою". Воно боїть ся, що національно осьвідомлені Українцї, коли повернуть по війнї до дому, будуть дальше поширяти національну сьвідомість і своїм братям, які не були в полонї, „дальше рабувати душевний спокій". І тому російське правительство вже заздалегідь продумує над способами, аби тих полонених Українцїв зовсїм на Україну не пускати, але кольонїзувати ними далеку Сибір.

Кождий Українець зрозуміє і писанє І. Кіселева і пляни російського правительства щодо полонених Українцїв. Кождому Українцеви є се річ зовсїм ясна і зрозуміла і не потребує нїяких близших пояснень. Не в тім річ, як на се задивляють ся Москалї, хоч би вони були й поступові, та російське правительство.

В сїчни б. р. орґан отця Ардана і Федерації (Українцїв), „Народна Воля", поміщуючи статю І. Кіселева, не забула зазначити і своє становище. Вона не лише всї лайки швайцарського Москаля на „Союз Визволеня України" друкувала чорними буквами (відай за се платять інтересовані окремо. — Прим. складача.), але помістила також в ч. 8. з дня 18. сїчня статю, яка щодо змісту переходить найгірші чорносотенні часописи російські.

„Народна Воля" вповнї годить ся з виводами І. Кіселева і російського правительства. „Народна Воля" враз з Кіселевом і російським правительством плаче над роботою „Союза Визволеня України".

„Своїми капральськими мілїтарними способами пропаґанди — скавулить „Народна Воля" — аґенти Союза Визволеня України зробили справі українства в Росії величезну шкоду, яка не дасть ся направити. Добродій І. Кіселев на се не звертає уваги, бо се не його справа. Се справа нашої суспільности і тому нам (читай отцеви Ардапови, Цеглинському, Ревюкови і прочим) треба на неї звернути бачну увагу нашого громадянства".

Хто хоч від року слїдить полїтичну дїяльність отця Ардана, Цеглинського, Ревюка і їх товаришів, зовсїм сему не подивуєть ся. Від часу приїзду „швайцарського делеґата", який привіз зі собою відповідні інструкції, напасти на „Загальну Українську Раду" у Віднї і на „Союз Визволеня України" не сходять зі сторінок „Народної Волї". Чорносотенна робота українських яничарів прибирає щораз виразнїйші форми.

На наших очах топорища російської сокири в Америцї підносять ся постійно в гору і тому „треба на се звернути бачну увагу нашого громадянства".

9.000 МОСКАЛІВ ПОТОНУЛО В БОЛОТАХ ДОБРУДЖІ.

Доперва в останних часах надійшли подробицї про страшні битви, які мали місце в часї здобуваня Добруджі. Кореспондент нїмецької часописи „Фосіше Цайтунґ", який перебував в головній кватирі союзних війск в Добруджі і був наочним сьвідком сих битв, порівнує страшне пораженє Москалїв в околицї міста Бабадаґ (в північній части Добруджі) з великою катастрофою, яка свого часу постигла російські війска над Мазурськими озерами, хоч число Москалїв, погибших в озерах Добруджі, є значно меньше.

Битва над озером Бабадаґ.

Коли російські і румунські війска по безуспішних зусилях, аби відзискати втрачений зелїзничий шлях Чернавода-Констанца, були приневолені під напором армії Макензена уступати дальше на північ, лїве крило російської армії розпочало відворот здовж побережа Чорного моря. Се лїве крило становили переважно сибірські полки, які уходять за найлїпше війско в російській армії. Сибірські полки уступали поволи, бороначи завзято кожду стопу землї. Цїле побереже Чорного моря складаєть ся з великого числа озер і глибоко врізаних морських заливів.

Під напором турецької армії російські війска уступили аж над берег озера Бабадаґ, аби звести останну рішаючу битву. Битва тривала через 4 днї і покінчила ся побідою турецьких війск. 9 батальонів російської піхоти і 6 батерій артилерії, яким відтято відворот в напрямі Тульчі, не хотїли зложити оружа, але хоробро ставили дальше опір.

Російська піхота і артилєрія мали надію, що їм удасть ся переломити боєву лїнію союзних війск і видістати ся з їх сильних обіймів. В тій цїли вони цофнули ся на замерзлі болота між озером і морським заливом. Однак сей маневр Москалям не удав ся, бо від північного сходу і від сходу вдарили на них війска болгарські.

9 російських батальонів і артилєрія пійшли під лїд.

Окружені з трох сторін, російські війска опинили ся в безвихіднім положеню. Однак їх командант не тратив ще надії і рішив ратувати свої війска при помочи відвороту в північнім напрямі. Російські війска вдарили отже з цїлою силою на Болгарів, які від півночи замикали їм відворот. Зразу Москалям щастило ся. Але коли Болгари одержали нові скріпленя, воєнне щастє перехилило ся на сторону союзних війск.

Сибірські полки опинили ся нараз на болотах. Пражені з трох сторін сильним огнем болгарських і турецьких гармат, Москалї мали один вихід — утїкати через вкриті ледом озера і багна. Під великим тягаром людий і гармат лїд почав ломити ся.

„**Отсей вид позістане в моїй памяти через цїле житє** — пише кореспондент, який був наочним сьвідком сеї страшної сцени. — **Російські салдати, видячи, що нема для них иншого ратунку, понидали оруже і почали втїкати по тонкім ледї. Правдоподібно піхота була би виратувала ся, але російський командант постановив був за всяку цїну ратувати артилєрію, зложену з 6 батерій (24 гармат) і се довело до страшної катастрофи. Коли лїд почав ломити ся, образ, який представив ся очам, був так грізний, що люди навіть з найсильнїйшими нервами могли зійти з ума.**

„**Під градом турецьких і болгарських ґранатів компанії і батерії, одна по другій, пропадали безслїдно в багнї під ледом. Ся страшна трагедія тривала дві години. Коли настала ніч, було зовсїм спокійно. Після обчисленя очевидцїв могло вратувати житє не більше як 50 салдатів, 8.000 до 9.000 людий, враз з гарматами, возами і кіньми, найшло смерть в глибоких багнах Добруджі".**

ЩЕ КІЛЬКА СЛІВ ПРАВДИ

про те, як панове з „Федерації Українцїв" поступають собі з жертвами, які находять ся під їх управою.

(Допись).

В числї 12-тім „Свободи", з дня 30. сїчня с. р., надибав я статю п. з. „Як Федерація Українцїв „визволює" Україну".

Полишаючи сим разом кому иншому обговоренє сеї гідної напятнованя внїшної дїяльности „Федерації Українцїв", я попрошу шановних читачів „Свободи" приглянути ся близше справі фондів, які находять ся під її управою. Зі згаданої статї довідуємо ся, що панове з Федерації поступають собі з жертвами **зовсїм самовільно, а навіть проти виразної волї самих жертводавцїв.**

Прочитавши згадану повисше статю, неодин може й поставив собі питанє: Чи се правда, що „Свобода" пише? Чи правдою є те, що самозваний „швайцарський" делеґат М. Ц. зносить фонд для „Січових Стрільцїв", які йому не до вподоби?

Коли хто слїдив пильно за фондами, які находять ся під управою „Федерації Українцїв", то без найменьшого сумнїву мусить рішучо ствердити, що все те, що пише „Свобода", є **сьвятою правдою,** якої нїхто не може нїяк заперечити.

Хоч кождий Українець, котрому лежить на серци справа народна, мусить безперечно висловити „Свободї" і деяким одиницям повне признанє за висьвітленє кольосальних блудів внїшної і внутрішної дїяльности „Федерації Українцїв", то дехто може й не годить ся у всїм. Я тому не дивую ся. Чейже ми знаємо, що є деякі одиницї, котрим треба ще довго вкладати лопатою до голови сї блуди „Федерації Українцїв", аби вони вкінци їх зрозуміли.

Тим то власне, котрі ще до нинї сумнївають ся, мимо таких численних і незбитих доказів, про шкідливу дїяльність „Федерації Українцїв", — тим людям я хочу навести кілька слів правди про те, як панове з „Федерації Українцїв" поступають собі з жертвами, які находять ся під їх управою. І тоді, коли кождий застановить ся над сим, про що я говорю низше, то певно, що не буде у нього більше нїякого сумнїву, а противно — наглядно переконаєть ся з тих двох моїх примірів, що панове з „Федерації Українцїв" поступають собі з фондами зовсїм **самовільно, а навіть проти виразної волї самих жертводавцїв; поступають собі так, як се їм подобаєть ся.**

* * *

Щоби задокументувати самовільне поступованє панів з „Федерації Українцїв" зі жертвами, отсим наводжу перший примір:

Дня 26. марта 1916 р. відбулось у нас в Дітройт, Міш., перше федераційне віче, котрого референтом був п. М. Січинський. По рефераті поважаний референт завізвав присутних до складаня жертв на цїли Федерації. На поклик пов. референта почали ся сипати жертви від присутних вічевиків. Богато з них жертвувало свій „день працї" на цїли Федерації зараз таки на самім вічу; решта, в числї 235 осіб, подаючи свої точні адреси, заявили, що небаром доручать „день працї".

На самім вічу зібрано $62.25. (гляди справозданє з віча з дня 26. марта 1916 р., оголошене в числї 45-тім „Свободи", з дня 13. цьвітня 1916 р.). Зазначити треба, що президія віча, яка занимала ся тодї збіркою згаданих жертв, вписувала імя і назвиско кождого жертводавця без вимки (навіть їх адресу). Точного виказу тих жертв до нинїшного дня не було в нїякій ґазетї, з вимкою кількадесяти жертводавцїв.

Ті, котрі обіцяли зложити свій „день працї" в недалекій будучности, складали свої жертви ще до кінця вересня 1916 р., а мимо сего виказу їх жертв до нинїшного дня нема навіть в урядовім орґанї Федерації, в „Народній Волї". Чому до сеї пори не було і нема виказу тих жертв, до сього не треба подавати нїяких коментарів, бо всякі поясненя в тій справі були би злишні.

* * *

А тепер возьмемо під увагу другий подібний примір, але важнїйший від попереднього. І так. Дня 10. вересня 1916 р. відбуло ся у нас друге з ряду федераційне віче. На тім памятнім кождому вічу вбивано цьвяшки в пропамятну таблицю з малюнком гетьмана Б. Хмельницького, причім многі вічевики (около 200 осіб) складали свої меньші чи більші жертви на слїдуючі цїли: фонд Федерації, (на сей фонд найбільше, бо референти найбільше за ним аґітували), на потерпівших братів і сестер в старім краю і на фонд „Січових Стрільцїв". Кождий жертводавець подавав своє імя і назвиско і суму своєї жертви, а все те записувала президія і инші члени місцевого Окружного Комітету Федерації Українцїв у Злучених Державах. Сих жертв зібрано тодї поверх $375.50.

І тепер знова мимоволї виринає питанє: Чи від дня 10. вересня 1916 р. (день віча) по день нинїшний (9. лютого 1917 р.) читали ми в якій ґазетї виказ тих жертв? Коли хто пильно слїдив за тими жертвами, то цїлком рішучо мусить відповісти, що **нї!**

Сього виказу жертв не було анї в „Свободї" (коли ще „Укр. Нар. Союз" належав до Федерації), а по нинїшний день не було його і нема також в „Народній Волї".

Фактом є те, що Окр. Ком. Федерації Українцїв в Дітройт, Міш., вислав дуже давно виказ усїх жертв на адресу канцелярії екзекутиви „Федерації Українцїв" у Ню Йорку, а мимо сего „швайцарський" делеґат, не оголосив його до сеї пори. А не оголосив виказу тих жертв тому, бо в тім виказї були жертви, призначені на „Січових Стрільцїв" і на фонд потерпівших на війнї, які то фонди йому не до вподоби, бо **він дбає тільки за один фонд Федерації, з котрого тягне 100 долярів місячної пенсії для себе на наживу.**

Бо деж голодний „швайцар" міг би писати статї до „Народної Волї", колиб не підкріпив ся фондами з нашої кервавицї. А які статї він пише? Яка їх цїль? Своїми статями він попросту деморалїзує несьвідомий елємент. Він виписує брутальні лайки на наших провідників, безпідставно нападає на делеґата „Загальної Української Ради" з Відня, д-ра С. Демидчука, якого зломав фізично, через що др. С. Демидчук мусів їхати в далекі сьвіти, щоби ратувати своє здоровлє. Навіть тепер, коли др. С. Демидчук ізза тяжкої недуги не може боронити ся, „швайцар" при співучасти „Народної Волї" не щадить йому брутальних нападів, виписуючи на него несотворені річи.

Ось такого провідника в особі „швайцарського" делеґата дочекалась американська Україна!

Якаж наука з сього для нас?

Відвернути ся нам треба від „швайцара" і його опікуна о. Ардана (бувшого попа, а тепер інтернаціонала-соціялїста).

Напятнувати їх каригідну дїяльність за ті роздори між американським Українцями під сю пору.

Піднести голосний клич протесту проти нападів з їх сторони на наших провідників, бо їм до **них** засї!

А вкінци скажім їм таке: **до чистої роботи треба чистих рук!**

Хоч заступають нам дорогу „швайцари" і отцї Ардани, то мимо сього не попадати нам в зневіру, а противно — усунути їх, а на їх кириню не зважати, бо все те заподіяне ними лихо відібєть ся з часом на їх шкірі.

Що-ж до жертв, то коли ми хочемо помочи старому краєви, висилаймо всї жертви на руки „Української Ради" в Америцї, в якій гуртують ся люди працї, розуму і такту, о чім знаємо з давнїйшої їх дїяльности, і задля сего ми повинні відносити ся до них з повним довірєм.

А наконець на адресу „швайцара" і отця Ардана повторім слова нашого безсмертного кобзаря Т. Шевченка: „Раби, підніжки, грязь Москви, варшавське сьміте"...

Правдолюб.

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКР. НАР. СОЮЗА!

РОСІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПЕРЕГНИЛО ДО ДНА.

(Пише Борис Княвев).

„Російське правительство є зіпсуте до коріня, а що більше: воно находить ся в передодни страшної боротьби з російським народом".

Отсе заявив один з прибічних дорадників царя. Його словам можна повірити, коли знаєть ся, що надужитя царських урядників підчас кримської війни, а відтак підчас війни з Японією, є нічим в порівнаню з нечуваними злочинами і насильствами, яких допускають ся вони на російськім народі під теперішну пору.

Американець, коли би нині звиджував Росію, отворив би губу зі здивованя, побачивши неймовірні і дивні річи, які поповняєть ся в білий день під носом „законів". Але навіть російський медвідь відчуває се під своєю шкірою, і тепер, коли його шерсть висмикали спекулянти в характері царських чиновників, медвідь починає бурмотіти.

Мужики величезних степів починають будити ся з просоня і гаморити. Подібно, як медвідь в казці ніколи не виходить зі свого берлога, хиба що зголодніє, але задоволяєть ся тим, що ссе свою лабу, таксамо російський мужик не опускає своєї нужденної хати на обшарах свого пана.

Він терпить голод, коли нема урожаю; пропадає збіже, то з ним і його діти умирають. Лише він клонить свою голову і лишаєть ся у своїй хаті. І коли хто колинебудь підносив голос з того 185-міліонового населеня проти горстки чиновників, які держать ключ кайданів, скувавших його, то се був голос фабричних робітників. „Мір" або селянство було все заборолом самодержців.

Але що за зміна!

Збираючи статистичні дати про суспільне житє, я мав добру нагоду спізнати житє в російських селах тепер, коли сьвіт вже майже три роки купаєть ся в крови.

Настрій серед селян однодушний.

Настрій серед мужиків є всюди майже один і тойсамий: і в думці і в ділі. Селяни є всі до себе подібні.

Понизше я подаю зміст розмов, які я зібрав, розмовляючи зі селянами в ріжних сторонах, які я звидів у недавній подорожи по Росії:

„Ми були невільниками через сотки літ; сотки літ нас доптали, але ми ще ніколи доси так богато не терпіли, як нині.

„Чи ви знаєте, що сказав великий князь Николай Николаєвич, коли майже чверть міліона наших хоробрих синів згинуло в битві над Мазурськими озерами?

„Я вам скажу. Великий князь сказав: „Нема чим журити ся. Таких є ще 180 міліонів".

„Але його обчисленя є неправдиві. Для нього російське житє є чужим і він не знає, що робить ся в наших серцях.

„Досить війни! Ми бродимо в крови аж по пахи і впиваємо ся на її вид. 6 міліонів найліпших синів полягло в чужих краях. Кости наших синів розсіяні від Карпат по Кавказ, а їх тілами витичена стежка здовж Дунаю. І за що ми боремо ся? Чи за свободу меньших народів? Чи може в їх обороні? Ба!

„Чи нам, найбільшому народови у сьвіті, діється ся ліпше ніж тим меньшим державам, в обороні котрих нібито ми боремо ся? Тисячі з нас гинуть що року з причини браку землї, підчас коли тисячі і тисячі миль землї належать до монастирів і державних чиновників.

„Ми не вміємо підписати своїх імен, бо наше правительство дає нам одну народну школу на цілий повіт, то є одну школу на 8 до 9 тисяч населеня. А за те припадає на кождих 100 мешканців один поліцайник, який витискає послїдну каплю нашої кервавиці і домагаєть ся все більше і більше.

„Пошести між нами є звичайним явищем. На 7.000 людий припадає заледви один лікар.

„І чи ви будете дивувати ся, коли ми вже тим всім помучені? Богато часу треба було, аби ми прозріли. Але тепер ми вже прозріли і вони се від нас почують. Досить обману, досить крови, досить війни! Проч з війною! Нехай жиє мир!"

Населенє бунтуєть ся.

Чиновництво не було сліпе на змагаючий ся рух серед мас. Воно спізнало, що нарід свої слова попре дїлом. В державних фабриках панує постійно неспокій, а страйки є на дневнім порядку.

Сї страйки не мають характеру звичайних страйків і вони не вибухають задля підвишки платнї, бо в російській фабриці платять тепер робітникам пять разів більше ніж американським серед найлїпших обставин. Се страйки протесту і незадоволеня. Вони є виразом настрою противного державному режімови, який шле синів краю на певну смерть за невияснені цїли.

Тяжкі відносини економічні.

Не меньше важною справою є справа економічна.

Коли порівнати услівя виживленя в Німеччинї з услівями виживленя в Росії, то сей, хто лише трохи є обзнакомлений зі статистикою, дуже легко переконаєть ся, що відносини в Німеччинї є о много щасливійші.

В Росії загально говорить ся, що із занятєм Румунії не лише Німцї доповнили свої власні засоби, але також богато російських околиць зістали позбавлені конечних средств поживи; бо є звісним, що у многих околицях панував неурожай, чого російська цензура не дозволяла розголошувати.

Про голодову смерть російських дітий мало що говорить ся, бо смерть російського мужика, котрий гине задля браку поживи, не звертає на себе уваги сьвіта. Коли в Німеччинї є скупі засоби, то їх рівноважить знаменита орґанізація. Але в Росії бракує і поживи і орґанізації.

Розлад і безпорадність.

Передівсім серед російського народу панує розлад і безпорадність. По друге — правительство находить ся в руках людий, які на поживі хочуть зробити інтереси і самовільно накладають цїни. А що їх цїлию є зробити як найбільші маєтки, тому і цїни є дуже високі. Не лише купцї дїлять ся зисками із чиновниками, але й самі чиновники закуповують на спекуляцію вози цукру, муки, молока і т. п.

Спекуляції.

Однак усї товари, заки перейдуть через руки всїх посередників, і заки кождий з них на свій спосіб підвисшить цїну, є так дорогі, що цїна поживи і одежі для звичайного чоловіка є неприступною. Крім того кождий купець стараєть ся задержати товар у себе, чекаючи на лїпшу цїну, і тому поживи та одежі годі докупити ся. В сей спосіб пропадають нараз цїлі поїзди з товарами і то враз з машиністами, льокомотивами, возами і зі всїм.

Крадежі.

Так приміром мала ся справа, коли під наглядом уряду до Владивостока прибуло з початком червня 1916 р. 10.000 волів, призначених для міста Москви. Дня 6. червня заладовано воли до возів. Цїлий транспорт складав ся з десятьох поїздів. З початком липня до Москви прибуло лише 4 поїзди, а прочі 6 пропали без слїду. Що стало ся з тими поїздами, услугою і волами, сього по нинїшний день не вислїджено. Ходила лише поголоска, що деякі кондуктори мали втїчи до Японії, щоби за гроші, узискані з пропавших волів, вести вигідне житє. Але де поділи ся вози, се остаєть ся невиясненою загадкою.

Нечувані цїни на торзї.

Як тяжко в Росії вижити, про се сьвідчать деякі нечувані цїни на торзї. У звичайних часах в Росії продавано масло по 15 до 20 копійок за фунт; тепер один фунт масла коштує 4 до 6 рублів; 10 покладків коштувало звичайно 7 коп., а тепер годї дістати й за два рублї. Цїни одежі й обуви дійшли до нечуваної висоти. Пара чобіт, що коштувала 3 до 5 рублів, тепер коштує 60 до 70 рублів. Одіж належить тепер до панських забаганок, бо лише богані люди можуть її набути. За убранє, яке передтим коштувало 10 до 12 рублів, тепер треба заплатити 175 до 200 рублів.

Безнастанні заворушеня.

По містах і селах панують безнастанно заворушеня. Селяни палять і нищать двірські будинки, будучи переконаними, що коли будинки будуть знищені, то властителї не будуть могли повернути назад, а так царська охрана не буде мати де пересиджувати.

Рабунки.

Міське населенє, розярене недостачею всїх средств до житя, орґанізуєть ся в банди, нападає і нищить склепи та склади, розбиває вікна і домашнє уряджень, забираючи товари на свій прожиток.

Терпіня російського мужика.

Для російських чиновників війна дала дуже добру нагоду до використуваня народних мас — лїпшу ніж в часї мира. Для російського мужика війна є страшною мукою, яка витискає з його знищеного і знївеченого орґанізму останну краплю житя.

Селянство осьвідомляєть ся.

Серед селянства є сильне бажанє читати часописи, щоби в сей спосіб здобути віконце і побачити через нього широкий сьвіт, який так довго був для нього замкнений. Терпіня поорали на його лици глибокі борозди, але зморщили і його брови, які не добро віщують урядови, котрий його дусив і нищив, але ніколи не вдоволяв.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подаєть ся до загального відома, що **референт з рамени просвітно-шкільної секції „Української Ради" переведе відчит змісту своєрідного, цікавого і поучаючого, та ще й ілюстрованого сьвітляними образками**, в місцевостях:

Картерет, Н. Дж., дня 18. с. м., о годинї 2-гій пополудни;

Перт Амбой, Н. Дж., дня 18. с. м., о годинї 7-мій вечер.

На ті відчити запрошуєть ся дотичних місцевих і околичних Родимців-Українців.

Дмитро Андрейко,
секр. просьв.-шкільної секції „Укр. Ради".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Посмертна згадка.

Дня 11. лютого б. р. помер в Ансонії, Конн., найревнійший член тамошної української громади, Петро Ціркот. Покійний, се один з тих рідких народних робітників, які всі свої сили посьвячують для добра народного. Бл. п. Ціркот працював безупинно. Всі свої сили жертвував на боротьбу о красшу долю свого поневоленого народу.

Родив ся в Бортнім, горлицького повіту. Полишив жінку вдовою і 7 дітий сиротами.

Нехай чужа земля буде пером заслуженому Синови українського народу. В. Й. П.

До відома джерзисітських Українців.

Жиємо в державі, яка все і всюди числить ся лише зі своїми горожанами. Тому нашим сьвятим обовязком є постарати ся також о горожанство сеї країни. Нам треба се робити з многих причин, а головно тому, що коли більша часть наших імігрантів буде горожанами, то тоді з нами і з нашим народом будуть числити ся. Ми, будучи горожанами Злучених Держав, можемо богато зробити для добра українського народу і його вітчини. Натуралізаційне бюро находить ся в судовім будинку (під проводом урядника Йосифа Дж. МкҐоверна) і є отворене від години 7-мої до 9-тої вечер кождої середи, четверга і пятниці.

Маєте отже нагоду, не наражаючи себе на страту робочого часу, вибирати горожанські папери.

Варта стереже парляментарний будинок.

50 жовнірів стереже парляментарний будинок (капітоль) у Вашінґтоні перед можливим замахом зі сторони заговірників. Услуга, кореспонденти часописий і робітники телеґрафічних компаній мають спеціяльні візитові карти, якими мусять що дня перед вартою виказувати ся.

Огонь в пітсбурській фабриці.

У великій фабриці „Юніон Свіч енд Сіґнал Компани" в Пітсбурґу, Па., яка в послідних часах виробляла амуніцію для аліянтів, зістала знищена в ночи з пятниці на суботу минувшого тижня. Шкоди обчислено на 4,000.000 долярів. Причина огню незнана.

Корабель 76 днів на мори.

В понеділок (12. с. м.) приїхав до Ню Йорку грецький корабель „Патріс", який відплив з Греції в середу, 29. падолиста 1916 року. Отже сей корабель із 564 пасажирами знаходив ся в дорозі 76 днів. Причиною такого опізненя є строга англійська цензура, а крім того в той час між Англїєю і Грецією панували заострені відносини.

300.000 долярів на направу доріг в пасейськім повіті.

Директор пасейської (стейт Ню Джерзи) повітової комісії публичних доріг Джосеф МекДоналд, оповістив, що на біжучий рік на направу доріг в цілім пасейськім повіті призначено 300.000 долярів.

Франція знов купує коні.

Зі Ст. Луїс, Мо., доносять, що французьке правительство замовило в тамошних купців 20.000 коний, призначених на боєвий фронт до Франції.

Таємна місія французького фільософа.

В понеділок (12. с. м.) приїхав до Ню Йорку з Парижа славний французький фільософ, Генри Берксон. Його приїзд завдав велику загадку для політичних кругів, тим більше, що про сей свій приїзд він нікому не звірив ся.

Чим фармери хочуть живити мешканців Ню Йорку.

Нюйорський департамент здоровля приказав викинути до моря 963.780 фунтів ріжної поживи, яку минувшого тижня вислали фармери в надії, що в Ню Йорку буде можна її спродати. Всі споживні артикули були зіпсуті, а навіть зґнилі.

Крадіж вартісних паперів.

Пані Елізабет Вінкель, в Ст. Луїс, Мо., їдучи трамваєм, читала книжку і навіть на думку не прийшло їй, що хтось із „пасажирів" потягнув у неї вартісні папери на суму 37.500 долярів.

За 10-центову марку з 1847 року заплатив 900 долярів.

Один богатий нюйорський збирач марок заплатив 900 долярів за уживану 10-центову почтову марку, яку в 1847 році видало правительство Злучених Держав. За чорну марку, видану 1845 року для почти в Балтімор, тойсам збирач заплатив 450 долярів.

Таке її щасте.

Пані Марґарета Волс-Фіш-Ров, в Алтуна, Па., стратила вже третого чоловіка і все має таке „щасте", що смерть спричинить зелізничий поїзд. Її першого чоловіка, Волса, убив поїзд, коли він переходив зелізничий шлях в Джерзи Шор; другого, Фіша, убив поїзд, коли він упав з верху зелізничого воза, а третого, Рова, убив експрес, коли він намащував оливою свою льокомотиву на стації в Тирон, Па.

Дав дозвіл на розвід, а відтак заборонив.

Судія Томас Джет в Гілсборо, Ілл., видав рано дозвіл на розвід двоїм молодятам, а вже вечером тогосамого дня побачив їх, сидячих разом в театрі. Він покликав їх знова до суду і заявив, що ніяк не дозволяє їм розводити ся.

В Індіянаполіс є гуска, яка жиє вже 21-ший рік.

Генри Ульман в Індіянаполіс, Інд., має гуску, яка є бабусею гусячої родини у стенсерськім повіті. Гуска жиє вже 21-ший рік. Вона вилягала гусята через 17 літ, а від двох років вже заперестала.

Відки він взяв ся?

Ральф Елсман, в Ірвінґтон, Н. Дж., мусів оправдувати ся перед судією, яким способом він зайшов до дому Віліяма Бехта. Елсман оправдував свій блуд тим, що він був у сплячім стані і зайшов отворенними дверми до дому Бехта. Бехт однак заперечив Елсманови, кажучи, що двері дому були замкнені.

Молоко дорожіє.

Найбільша молочна спілка, Гуд енд Сон, в Бостон, Масс., підвисшила ціну молока о ½ цента більше на кварті. Компанія оправдує сю підвишку сим, що почавши від жовтня вона на трох квартах молока тратила одного цента.

В Джерзи Сіти платить ся тепер за кварту молока другої сорти 11 центів.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

М. К., Нюарк, Н. Дж. — „Свобода" не має ніяких зносин з тою фірмою, про котру Ви нас питаєте ся. Розвідайте ся про всьо, що Вам потрібно знати, иншою дорогою.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, вибрало отсей новий уряд: Н. Кисільовський, предс.; Д. Хомин, кас.; А. Тарас, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 117, подає до відома, що мітінґова таля буде сеї суботи занята, отже з тої причини наш мітінґ відбуде ся в пятницю, 16. б. м., о 8-мій годині вечер, в Головчака, 509 Е. 5-та ул. — Костецький, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Василія, від. 364, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся 18. лютого с. р., зараз по Службі Божій, в гали церковній. Всі члени мають явити ся і вирівнати свої місячні вкладки, бо в противнім разі будуть виключені з Братства і з У. Н. Союза. На сім мітінґу будеть ся приймати нових членів до У. Н. Союза після статута, а до Братства без вступного. Просить ся, щоби кождий член привів на сей мітінґ хоч одного нового члена. — П. Сірацький, предс.; Н. Бусько, секр.; С. Чорній, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Згода", від. 62, подає до відома, що в суботу, 17. лютого б. р., о 4-тій годині пополудни, відбудеть ся в гали при 62 ул. і Ґрейс евеню збори, на котрих всі члени мають явити ся, бо є дуже важні справи до полагодженя. — П. Коксдинський, предс.; Ф. Холявський, секр.; К. Кропошицький, кас.

КОТСВІЛ, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 248, повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеть ся 18. лютого б. р. зараз по Службі Божій, в гали п. Сутика, 102 Бекер Стр. Обовязком кождого члена явити ся на сім мітінґу бо будуть важні справи до полагодженя. Будеть ся приймати нових членів до У. Н. Союза за цїле вступне, а до Братства без вступного. Користайте з нагоди, бо тілько сей місяць приймаємо даром. — О. Собчак, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

До відома усїх Братств і Товариств.

Уряд Братства св. Георгія, від. 239 У. Н. Союза, устроює величавий баль на день 28-го цьвітня і просить ся всї братства і товариства, щоби стримали ся і не устроювали жадних забав ані балїв на сей день. — За уряд Братства, Николай Волос, секр.

ДО РОДИМЦІВ СЕЛА ЧЕРЧЕ, ПОВ. РОГАТИН. ГАЛИЧИНА. КОТРІ ЖИЮТЬ В ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦИ.

Сим подаєть ся до відома, що збори в справі дальшої збірки жертв для нашого рідного села Черче відбудуть ся в неділю, 18. лютого б. р., о годині 1-шій пополудни, в гали церковній. Про сю справу ми вже свого часу писали, а тепер уважаємо за відповідне відновити її та взяти ся до дальшої праці в зачатім ділї. Знаємо, що люта війна далї руйнує житє і майно наших рідних. Чим довше війна триває, тим більше треба нам тут бути приготованими для несеня помочи нашим рідним братям і сестрам, немічним і зболїлим через війну. З тої причини взиваємо кождого земляка з Перт Амбой і околиці, щоби прибув на заповіджені висше збори, а там довідаєть ся, що в тій справі вже зробило ся і нарадимо ся, як далї збирати жертви. Порядок зборів: 1) Отворенє зборів. 2) Відчитанє протоколу з послїдних зборів. 3) Справозданє з зібраних жертв. 4) Справозданє контрольної комісії. 5) Уміщенє гроший в банку. 6) Дискусія над дальшим способом збираня жертв.

За Комітет: Олекса Клим, голова; Григорій Геба, писар; Никола Стек, скарбник.

ДІТРОЙТ, МІШ.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18. ЛЮТОГО 1917 Р.
SOCIAL TURNEL HALL,
Sherman St., межи Russel і Rioppelle Sts.,
товариство „Бандурист"
відограє представлене п. з.

„ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА"

драма в 5. діях Тогобочного, з якого половина чистого доходу призначена на вдови і сироти в старім краю, а друга половина остаєсь на просьвітні цїли сего товариства.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Лейба, старий жид .... п. І. Грибик
Сара (потім Марія), його дочка на 19. році .... п-на Е. Цісецька
Кулина, старенька баба .... п-ні М. Атаманцева
Степан, син її на 25 році .... п. Д. Атаманець
Пріська, молода пишна дівчина .... п-ні Е. Ковпакова
Панас Стерня, заможний селянин, років зі 50 .... п. І. Ґулька
Оришка, дівчина, Лейбова наймичка .... п-на Ю. Семенюк
Хведоська, дівчина .... п-ні Г. Голоядова
Марина, дівчина .... п-ні А. Наворецька
Тарас, селянин, пяниця .... Н. Н.
Мусій, селянин, пяниця .... Н. Н.

Парубки, дівчата й народ.
Режісер п. Д. АТАМАНЕЦЬ.

Дорогі Родимцї! Залишіть на час всякі справунки і турботи а прийдіть подивитись на те гарне представлене, з якого половина доходу іде на вдови і сироти. Нема нинї красшого дїла, нема днесь красшої милостинї як помочи сиротам. Тож приходіть громадно і приводіть своїх знакомих, а певно що не пожалуєте.

Цїни місць: перворядні 75 цнт.; другорядні 50 цнт.; треторядні 35 ц.; балькон 25 ц.

Початок точно о год. 7-ій вечер.

17-19 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК! ПОЗІР!

Заходом Тов. „Українська Бесїда" в Ню Йорку

відограє

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР"

мельодраму в 3. діях І. Гушалевича

„ПІДГІРЯНИ"

В НЕДІЛЮ, 25. ЛЮТОГО 1917 р.
в „Arlington Hall," 23 St. Marks Place, (E. 8th St.,)

По представленю
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.
Початок точно о год. 3. пополудни.
Цїни місць: І. ряд 75 цнт., ІІ. ряд 50 цнт.; балькон 35 цнт.

ДАРОМ ДЛЯ КАВАЛЕРІВ

ВИСИЛАЄМО ФОТОГРАФІЇ ГАРНИХ ДІВЧАТ. — Адресуйте: 5—24
THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 East 14th Street, New York, N. Y.

Др. ІВАН СМІТ, ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛЇЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛЇПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ВСЇ СЕКРЕТНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

DR. JOHN SMITH, JR.
327 E. 17th Street, New York, N. Y.
Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.
Телефон: Stuyvesant 4493. 11—

НОВА КНИЖКА!

Сими днями вийшла з друку нова та дуже потрібна кождому книжка під заголовком:

ЩО БУДЕ В КРАЮ ПО СКІНЧЕНЮ ВІЙНИ?

ВАЖНІ ПОУЧЕНЯ ДЛЯ ТИХ, ЩО МАЮТЬ В КРАЮ РОДИНУ І МАЄТОК. Сеї книжки Вам конечно потрібно. Коштує враз з пересилкою 30 цнт. Хто пришле замовлене скоро тому дамо воєнну мапу даром. Купіть за 30 цнт. стемпсів і вишліть ще нинї: 8—
UKRAINSKA KNYHARNIA
34 East 7th Street, New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ім. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода: Історії, повісти, оповіданя, байки, казки, поезії, співанники, молитвенники, образи патріотичні, релїґійні і много инших річий. Пишіть по катальоґ на адресу: 16—
UKRAINSKA KNYHARNIA,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

РУСЬКИЙ БАЗАР

МАЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИ ВИБІР **ВЗОРІВ ДО ВИШИВАНЯ**

Книжка № 2-гий 75 цнт.; № 3-ий 40 цнт.; № 4-ий 75 цнт.; № 5-ий 50 цнт.; № 6-ий 10 цнт.; № 8-ий 35 цт.

МАЄМО ВИШИВАНІ СОРОЧКИ І КРАВАТКИ.

Виробляємо також ґердани з кораликів до годинників з гербом України, цїна одного ґердана з меньших кораликів $2.50. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, цїна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: 134—
RUSKIJ BAZAR 168 E. 4th Street, New York, N. Y.

31 ПРЕКРАСНИХ АРТИСТИЧНО ВИКІНЧЕНИХ ПОРТРЕТІВ ЖІНОЧОЇ КРАСИ

в натуральних і дуже інтересуючих позах. Фотоґрафічні знимки, дуже цїкаві. Цїна всїх портретів лиш 58 центів. Гроші марками почтовими або моні-ордер висилати на адресу: 17-19
Mrs. NELLIE WOJNAR,
537 E. 17th St., New York, N. Y.

ПАТЕНТИ

ВИНАХОДИ подаємо до опатентованя. Належитість адвокатську заплатите по отриманю рисунків як і копії паперів до Замельдованя і як будете вдоволені. Книжочка з описом як патентувати, „ЩО ВИНАХОДИТИ" і порада ПАТЕНТОВА ДАРОМ. — ВАШІНҐТОН є місцем Патентового Уряду. Нашим костумерам помагаємо ПРОДАтентового Уряду. Пишіть в своїй мові до одного з наших офісів: 155вч—
AMERICAN-EUROPEAN PATENT OFICES, (S.)
309 Broadway, New York City. 403 Barrister Bldg. Washington, D. C.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Чи чули Ви, що вже вийшла книжочка під заголовком

„ДОЛЯ РОБІТНИКІВ"

В нїй є дуже гарні пісні про Америку і Канаду, як наші люди в Америці „панують", а як їх діти в краю; як чоловік роботи шукає, та богато иншого, що Вас зацїкавить і розвеселить.

Як купите то не пожалуєте, а ще і другого намовите. Ся книжочка продаєсь тепер за пів цїни.

Вложіть в лист 10 цнт. марками і адресуйте: 18-20
DOLA ROBITNYKIW, Box 22, Herkimer, N. Y.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛЇ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСЇХ СТЕЙТІВ ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—
M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3rd St. St. Louis, Mo.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нинї пише за ним. У нїм є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти: ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цїкавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. —39
UKRAINSKA KNYHARNIA
951 W. Erie St., Dpt. II, Chicago, Ill.

ВІЙНА!

Чи хочете бачити як виглядає теперішна европейська війна? Чи хочете бачити як відбувають ся найбільші боротьби в Галичині, Росії, Франції і Туреччині?

Чи Ви хочете бачити як воюють цепеліни у воздусї а субмаріни на мори.

То всьо можете побачити у себе в дома і то дуже таним коштом. 14—

На днях ми отримали велику скількість воєнних образків до СТЕРЕОСКОПІВ знятих з поля битви. Стереоскоп з найліпшої сорти коштує лише 75 центів. — І. ІІ. і ІІІ. серія, то є 75 воєнних образків за $1.00.

25 образків подорож довкола сьвіта за .... 35 цнт.
25 образків житя Ісуса Христа за .... 35 цнт.
25 образків подорож по великих містах амер. за 35 цнт.

Хто витне се оголошенє і пришле замовленє в коротнім часї, той дістане дві воєнні мапи даром, які є дуже потрібні кождому від сю пору. Пишіть ще нинї:
UKRAINSKYJ BAZAR,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посїдаю великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: парики, волося, бороди, вуса, шпилки і т. п. Річи ті випозичаю по дуже низьких цїнах. В нюйорських околицях убираю і характеризую аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:
Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street. Jersey City, N. J.
Телефон: 514 Jersey City.

EXTRA!!! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цїкавої і інтересової книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришліть за 2-центи марку. 5—24
THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 East 14th Street, New York, N. Y.

ДАРОМ вишлемо кождому наші ДВА КАТАЛЬОҐИ, спис найцїкавійших книжок всякого рода, як історичні, байки, казки, штуки театральні, пісні, біблії, молитвенники, календарі і много других цїкавих книжок. Також посїдаємо великий склад годинників, бритов, ґрамофонів і всякі музичні інструменти. Пишіть сейчас на адресу: 12-64
UKRAINSKA TORHOWLA, 1926 W. Huron St., Dep. 4, Chicago, Ill.

Перед ужитєм **ВЕСНЯНКИ.** По ужитю

Плями на лици, прищі, лїшаї, і всяка нечистість на тїлї, зникнуть цїлковито і під ґарантією нїколи не вернуть по кількаразовім ужитю східної краси крему „Амор". Цїна слоїка $2.00. THE AMOR NOVELTIES CO., 537 E. 17th Street, New York, N. Y. 7ч-22

НАГНІТКИ, БОРОДАВКИ,

НАРОСТИ ЗНИКАЮТЬ В ВАШИХ ОЧАХ.

Залишіть уживане иниих лїків на нагнітки і бородавки. Пішлїть 50 центів марками або моні-ордером на ОВЕНСА ЛЯПІСОВИЙ ОЛІВЕЦЬ, який дістанете відворотною почтою оплачено. Без очікування і заводу. В случаю заводу або незадоволеня, зверніть олівець, а ми віддамо Вам гроші того самого дня. Потрібно аґентів. Пришліть $3.00 на тузин олівців. Я видрукую Ваше імя з часописи, а люди прийдуть до Вас купувати їх по 50 цнт.; Ви заробите на кождім 25 цнт. або $3.00 на кождім тузинї.—Адреса:
A. P. OWENS, 16чс26
190 Quincy St., Dep A., Brooklyn, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

СЕ Є НОВІСТЬ І ТО НЕ БУВАЛА.

Продаємо ґерданці до годинників з гербом України, вироблені з найкрасших кораликів в сїмох кольорах, з позолоченим гачком. Цїна за один $3.00. Хто замовить в короткім часї, тому дамо піну до краватки, з гербом України. Сама піна коштує 50 цнт. Замовляти скоро.

Гроші висилайте через моні-ордер на адресу: 10ч—
UKRAINSKA KNYHARNIA,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

РАТУЙТЕ ПІЯКА!!!

Паколи горівка не спалила ще піякови жолудка і алькоголь не знищив кишок і всїх житєвих сил, наколи ще піяк не стратив енерґії, цїлковиту охоту до праці і житя, наколи ще єсть в нїм бодай дрібка чести людської і доки смерть ще не простягне руку по свою офіру— РАТУЙ ПІЯКА!

Жінко! Єсли твій муж єсть піяком і тратить тяжко запрацьований гріш на горівку і инші напитки, а через що і ти терпиш недолю, УДАЙ СЯ ПО ПОРАДУ, КОТРУ ДІСТАНЕШ ЗОВСІМ ДАРОМ, як се зробити, ЩОБИ ТВІЙ МУЖ ПЕРЕСТАВ РАЗ НА ЗАВСЇГДИ ПИТИ. Порада тебе не коштує ані одного цента. 7ч22

Чоловіче! Єсли маєш жену пійчку або приятеля піяком, і хотївбись, щоби раз на все відучити їх сего поганого налогу, удай ся до нас по пораду, а ми радо дамо вказівки, як се зробити. ЩОБИ ПІЯНСТВО ЦІЛКОВИТО ВИКОРІНИТИ. Порада нїчого не коштує а користь велика. — Голоситись можна особисто або написати лист до:
THE AMOR NOVELTIES CO.,
537 East 17th Street, New York, N. Y.

ДО ВПОВАЖАНОЇ ФІРМИ
THE AMOR NOVELTIES CO.,
537 East 17th Street, New York, N. Y.

Поважані Панове:

Перед шістьма тижнями я спровадила собі від Панів пачку порошків „Амор—проти піянства". Сї порошки я давала мойому мужови так, як се Панове поручували. Успіх був незвичайний. Вже по двох тижнях муж перестав зовсїм пити. Мій муж, став нинї зовсїм иншим чоловіком — не пє, працює, щадить, мене поважає, взагалї він став добрим мужом і батьком. Я навіть не знаю, як маю Вам за се подякувати. На доказ вдячности буду поручувати Вашу фірму всїм моїм знакомим, а за Вас Панове буду молитись до кінця мого житя. Посилаю Вам $10 моні-ордером і прошу вислати менї ще 2 пачки того спасенного лїку для моїх нещасливих приятельок. Ще раз засилаю Вам щиру подяку, і пишусь
10ч— з правдивим поважанєм,
NELLIE WOYNAR,
461 First Street, Hoboken, N. J.

R. J. Glick АҐЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.
Офіс находить ся
в WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.
СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР

Лїчить успішно всї жолудкові недуги легких, нирок і всї другі внутрішні недуги. Лїчить падачку і секретні недуги мущин і женщин. Щеплене проти сифіліса і ріжні инші операції. З великим успіхом лїчить ревматизм, рани на ногах, лишаї, всї скірні викиди, як також дитинні недуги. Лїкар говорить по українськи і сам виробляє лїки.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в неділї і сьвята. Хто не може приїхати нехай пише до нас. 79

ВИНАХОДИ ПРИНОСЯТЬ БОГАТСТВО

Ми, як приймаємо до опатентованя винахід, то даємо контракт на письмі, в котрім РУЧИМО за осягнене патенту, або звертаємо нашу адвокатську належитість.

Провірюванє, чи винахід надає ся до опатентованя полагоджуємо цїлком БЕЗПЛАТНО. Пишіть ще нинї по УКРАЇНСЬКИ на понизшу адресу по всякі поради і поясненя, як і книжочку в УКРАЇНСЬКІЙ мові, конечно потрібну для кождого винахідника, котру висилаємо на жадане кождому ДАРОМ. 12-24

R. MORGAN ELLIOTT & CO.
патентові адвокати
717 Woodward Bldg. Washington, D. C.

„ПОПРОБУЙТЕ ДОНСА ПІҐУЛКИ НА БІЛЬ В КРИЖАХ!"

НЕ ЖУРІТЬ СЯ і не нарікайте на болї в крижах. Позбудьте ся їх! Біль в крижах не є без причини, а звичайно є спричинений ослабленєм нирок. Буває, що тяжка праця стала причиною малого ослаблення Ваших нирок, або вони зістали захолоджені. В такім случаю належить ужити медицини для скріплення ослаблених нирок, а як що Ваш біль є від нирок, то скоро подужаєте. Коленє, штивність, отяжілість тїла, загальне ослабленє, нервовість, завороти голови, ревматичні болї і недиспозиції при моченю зістануть цїлковито усунені. Уживайте лише Донса Піґулки на нирки. Тисячі робітників ними послугуєсь. Можете відноситись до сего лїку з повним довірєм як і много других людий і читачів оголошень.

СЕ СРЕДСТВО ПОРУЧАЮТЬ ТИСЯЧІ РОБІТНИКІВ.

ПОЗБУВ СЯ КЛОПОТУ.

Й. Ф. Шелїнський, коваль 803 Ашлянд Еве., Кеноша, Віск., пише: „Менї долягали болї в крижах. Я догадуюсь, що се спричинило тягле згинане ся при кутю коний. Ранками мої крижі були зболїлї і штивні, а також мої нирки були ослаблені. Я знав, що много людий уживає піґулки Донса, і я їх спробував. Вони привернули мої нирки до первісного стану і здержали біль в крижах. Донса піґулки уздоровили мене цїлковито і я від того часу позбув ся клопотів".

ДОНСА ПІҐУЛКИ ЇЇ ВИЛІЧИЛИ.

Панї Ф. Вітковська, 294 Лофджой Стр., Бофало, Н. Й., пише: „Я мала сильні болї в крижах. Вони були спричинені висиленєм при тяжкій роботї в хатї. Крижі мене так болїли, що я не могла прати, замітати ані ходити. Біль долягав сильно і я все почувалась нещасливою. Я не могла обернутись в ліжку, бо біль в хребтї був страшний. Аж Донса піґулки вибавили мене з того клопоту і мої крижі набули сил".

ТЯЖКА ПРАЦЯ БУЛА ПРИЧИНОЮ НЕДУГИ.

Іван Цьвітанович, Вуд Рівер, Ілл., пише: „Я гадаю, що праця в горячій робітнї вплинула на ослаблене моїх нирок. Я відчував болї в крижах і голові. Моч відходила неправильно і часто в ночи я мусів ставати. Здаєсь, що нирки зістали захолоджені. Я вкінци спробував Донса піґулки на нирки і по зужитю около три і пів пуделка, зістав вилїчений.

ПИШІТЬ ПО ОДНУ БЕЗПЛАТНУ ПРОБНУ ПАЧКУ СИХ ПІҐУЛОК.

Виріжте сей купон.

3

Попробуйте Доанса Ниркові Піґулки безплатно. Виріжте сей купон, випишіть своє імя і адресу і зашліть їх до: Foster-Milburn Co., 1287 Main St., Buffalo, N. Y. Одну пачку Доанса Ниркових Піґулок вишлемо Вам безплатно сейчас. Гроший не треба висилати. Напишіть тут адресу:

Імя: ....
Улица: ....
Місто: ....
Стейт: ....

DOAN'S KIDNEY PILLS

В КОЖДІЙ АПТИЦІ ДІСТАНЕТЕ ДОАНСА ПІҐУЛКИ ЗА 50 ЦНТ. ПАЧКУ.

FOSTER MILBURN CO., BUFFALO, N. Y., Mfrs.

МАРК ТВЕН.

ЛЮБОВ ЧЕРЕЗ ТЕЛЄФОН.

—o—

(Дальше).

III.

Було се два тижні опісля. Від кількох днів відвідував Альонза якийсь духовник. Після його білєта, був се Веч. Мільтон Гарґреф із Сінсінаті. Оповідав, що задля здоровля покинув службу — пояснене, що виглядало би правдивійшим, як би був сказав, що зробив се задля своєї недуги. Як говорив, був він винахідником одного уліпшеня при телєфоні, й сподіваєть ся ним заробити много гроша.

Коли тепер — пояснював він — може хтонебудь дріт телєфону, що переносить якийсь спів або концерт з одної місцевости до другої, получити зі своїм приватним телєфоном і в той спосіб може все чути, а се завдяки мому винаходови неможливе.

Прецінь співак і той, хто владжує концерт, не тратять на сім, чомуж отже мали би забезпечувати ся й наражувати ся на видатки? — замітив Альонзо.

— А прецінь, а прецінь — відповів духовник.

— О скількож? — спитав Альонзо.

— Коли приміром розходить ся о якусь приватну справу, возьмім, любовну розмову, що так можна її підслухати.

Альонзо був немов у горячковім зворушеню.

— Се чудовий винахід, мушу собі його справити.

Та винаходу не можна було зараз справити. Альонзови видавало ся се вельми довго, бо не міг знести думки, що хтось може переловити солодкі слова, які він своїй Розенеґ, а вона йому посилали. Духовник приходив майже що дня, звиняв ся й говорив Альонзови, що найшов спосіб, аби справу прискорити.

Одного ранку прийшов духовник, як звичайно. Застукав до дверий, але не дістав відповіди. Війшов скоро до середини. З телєфону роздали ся милі слова пісні: „В солодких мріях". Однак духовник перервав співачці, наслідуючи до непізнаня голос Альонза, дещо неспокійно: Кохана!

— Альонзо!

— Лиши сю пісню на нині. Заспівай радше щось модерного.

В тій хвилі роздали ся на сходах кроки і духовник зі злобним усьміхом скрив ся чимскорше за тяжкими оксамітними занавісами.

Увійшов Альонзо, приступив до телєфону і промовив:

— Кохана Розенеґ, чи не заспівали би ми щось обоє?

— Щось модерного? — спитала вона саркастично.

— Коли ти хочеш, то розуміє ть ся.

— Співай се собі сам, я того не люблю.

Альонзо почув ся враженим тими словами і сказав:

— Розенеґ, сего я від тебе не надіяв ся.

— Гадаю, се якраз відповідь на вашу попередну замітку, містер Фіз Клеренс!

— Містер Фіз Клеренс? — Розенеґ, алеж я бігме нічого злого не сказав.

— Справді ні? То я мусіла тебе незрозуміти. То ти не говорив, щоби я вже нині не співала?

— Ні, ані не думав.

— Справді?

— Ані мені на гадку не приходило.

— А я мушу тобі ще раз сказати: ти се говорив.

— Я мушу тобі заперечити: я сего не говорив.

— Се друга образа. Сего забогато, мій пане, сего я вам ніколи не забуду. Між нами все скінчене.

Слідував на-пів придушений скрик і Альонзо сказав чимскорше:

— Найдорозша Розенеґ, не говори сего. В тім мусить бути якесь непорозуміне. Присягаю ся тобі, що я щось подібного не говорив і не буду говорити. Промов же, найдорозша Розенеґ!

Не було відповіди й Альонзо почув лиш, як дівчина відійшла від телєфону. Встав, зітхнувши важко, перейшов кілька разів вколо по кімнаті і сказав:

— Мати буде в шпиталях і домах убогих, піду пошукаю її, вона зуміє переконати Розенеґ, що не можливо, щоби я гадав їй робити накість.

Коли він вийшов з кімнати, приповз духовник наче кіт до телєфону. Довго не потребував чекати, бо від сліз тремтючий голос закликав:

— Любий Альонзо, ти не міг сего говорити, я надумала ся, се хтось зі злоби або зі жарту наслідував твій голос.

Духовник відповів холодно, наслідуючи голос Альонза:

— Ти сказала, що між нами все скінчене. Нехай так остане. Не хочу твого жалю, відкидаю його.

Відійшов зі злобним усьміхом тай не показував ся більше зі своїм мнимим винаходом.

Чотири годнии пізнійше вернув Альонзо з материю домів, котру найшов у однеї з її убогих. Обоє кликали до дому в Сан Франціско, але ніхто не відповідав.

Вкінци за кілька годин, коли в Сан Франціско стало свитати, а Істпорт вже кілька годин лежав у сумерку, роздала ся відповідь не безнастанне кликанє „Розенеґ", але се був лиш голос тітки Зузанни, яка мовила:

— Я щойно прийшла, цілий день не було мене, прикличу її.

Минуло пять, десять хвиль. Потім тітка Зузанна сказала:

— Вона вийшла десь із клунком. Сказала службі, що хоче відвідати одну товаришку. На столі в її кімнаті найшла я картку з такими словами: „Іду геть, не шукайте за мною. Моє серце зломане, най ніхто мене не бачить. Скажи йому, що завсіди думати-му про него, коли співати-му гарну пісню: „В солодких мріях", що я позабула на неприязні слова, які він мені сказав". Альонзо, Альонзо, що се все має значити?

Блідий наче мрець і зворушений, сидів при тім Альонзо. Його мати підійшла до вікна, загорнула занавіси, коли Альонзо розказував подію. Нараз мати зігнула ся й піднесла білєт, на якім видніли слова: Мр. Сідні Алджернон Барлі, Сан Франціско.

— А се той драб! — викликнув Альонзо й забирав ся, щоби віднайти неправдивого духовника і вбити його, бо білєт розяснив йому все, тимбільше, що Розенеґ розповідала йому про залицянє Мр. Барлія.

(Конець буде).